

Kursplan

Sociologiska teorier för socialt arbete med fokus på makt, social ojämlikhet och motstånd, 7.5 hp

Sociological theories for social work focusing power, social inequality, and resistance, 7,5 ECTS

FO50020

Program	Forskarutbildning
Program hp	240/120
Utbildningsnivå	Forskarnivå
Kursens hp	7,5
Betygsskala	Godkänd, Underkänd
Beslutande organ	Samordnings- och beredningsgruppen för forskarutbildningen
Datum för fastställande	2024-02-19
Reviderad kursplan	Ange datum
Reviderad litteraturlista	Ange datum
Kursplan gäller från	Vårterminen 2024
Litteraturlista gäller från	Vårterminen 2024
Gällande allmän studieplan	Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i socialt arbete (2023-12-07)

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå. Antagen till forskarutbildning. Företräde ges till doktorander antagna vid de institutioner som ingår i Nationella forskarskolan i socialt arbete.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen är på forskarutbildningsnivå.

Kursens lärandemål

Kunskap och förståelse

Doktorander ska efter avslutad kurs kunna

- visa förtrogenhet med ett urval av klassiska och samtida sociologiska teorier med fokus på makt, social ojämlikhet och motstånd av relevans för socialt arbete som forskningsdisciplin och praktik,
- kritiskt, självständigt, och kreativt redogöra för och problematisera dessa sociologiska teorier.

Färdighet och förmåga

Doktorander ska efter avslutad kurs kunna

- applicera sociologiska teorier på forskningsfrågor inom socialt arbete,
- utifrån dessa teorier kritiskt analysera och reflektera kring makt, social ojämlikhet och motstånd som centrala teman inom socialt arbete.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

Doktorander ska efter genomgången kurs kunna

- reflektera över den egna intellektuella självständigheten avseende de sociologiska teoriernas relevans för socialt arbete som forskningsdisciplin och praktik.

Kursens uppläggning

Kursen bedrivs som halvtidsstudier.

Kursens innehåll

Syftet med kursen är att ge doktoranden breddade och fördjupade kunskaper i klassiska och samtida sociologiska teorier som kan användas vid analys av centrala teman i socialt arbete. Kursen behandlar olika nivåer av, och olika sätt att förstå och förklara, maktrelationer, marginaliserings- och exkluderingsprocesser, social ojämlikhet, främlingskap, klientskap och motstånd.

De sociologiska teorier som behandlas relateras till fyra teman: 1) klass och dominans, 2) främlingskap och exkludering, 3) avvikelse och kontroll, samt 4) mikrointeraktion och klientskapande. Litteraturförteckningen omfattar en rad teoretiska artiklar och böcker som medger olika slags länkar mellan struktur- och aktörsperspektiv, och mellan makro-, meso- och mikronivåer. Den innefattar klassiska verk och artiklar såväl som samtida teoretisk litteratur.

Undervisningsformer

Kursen genomförs i form av föreläsningar och seminarier. Kursen bygger i hög grad på kursdeltagarnas egen kunskapsinhämtning. Undervisningen genomförs på campus och består av föreläsningar och seminarier där kursens teman och teorier presenteras, diskuteras och appliceras.

Undervisningen bedrivs på svenska och/eller engelska.

Examination och betygssättning

Examinationen baseras på lärandemål och sker individuellt genom obligatoriska seminarier och skriftlig examination. Betygsskalan består av betygen Godkänd (G) och Underkänd (U). Betyget beslutas av en av högskolan särskilt utsedd examinator.

Aktivt deltagande i samtliga campusförlagda undervisningstillfällen samt att läsa och kommentera övriga seminariedeltagares papers enligt schema är obligatoriskt. Den som inte kan delta i en del av ett undervisningstillfälle kan i samråd med kursansvariga kompensera detta genom att lämna in skriftliga uppgifter.

Kursbevis

Doktorand som har fått en kurs godkänd kan själv ta ut kursbevis enligt LADOK, eller kan på begäran få kursbevis av högskolan.

Övergångsregler

Doktorand har rätt att examineras enligt kursplan vid tre tillfällen under ett år efter det att kursen har avslutats.

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Litteraturlista

1. Teorier om klass, dominans och ojämlikhet (ca 400 s)

Acker, J. (2006). Inequality Regimes: Gender, Class, and Race in Organizations. *Gender & Society*, 20(4), 441–464. <https://doi.org/10.1177/0891243206289499>

Bourdieu, P. (1985). The Social Space and the Genesis of Groups. *Theory and Society*, 14, 723–744. <https://doi.org/10.1177/053901885024002001>

Burkitt, I. (2016). Relational agency: Relational sociology, agency and interaction. *European Journal of Social Theory*, 19(3), 322–339. <https://doi.org/10.1177/1368431015591426>

Hirdman, Y. (1988). Genussystemet – reflexioner kring kvinnors sociala underordning.

Kvinnovetenskaplig tidskrift 1988 (3), 49–63

<http://ub016045.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/1490/1303>

Marx, K. (1867/1981). Arbetsdagen. I Marx, Karl *Kapitalet, Kritik av den politiska ekonomin*. Första boken, kap. 8, s. 198–261. Lund: Arkiv & Zenit. finns även att ladda ner från nätet:

<https://www.marxists.org/svenska/marx/1867/23-d103.htm#h55>

Marx, K. & Engels, F. (1848). *Det kommunistiska partiets manifest*.

<https://www.marxists.org/svenska/marx/1848/04-d037.htm>

Melucchi, A. (1989). *Nomads of the Present: Social Movements and Individual Needs in Contemporary Society*.

Philadelphia: Temple University Press (288 s. läses i urval).

Savage, M. (2015). Introduction to elites. From the "problematic of the proletariat" to a class

analysis of "wealth elites". *Sociological Review*, 63(2), 223–239. [https://doi.org/10.1111/1467-](https://doi.org/10.1111/1467-954x.12281)

[954x.12281](https://doi.org/10.1111/1467-954x.12281)

Skeggs, B. & Loveday, V. (2012). Struggles for value: value practices, injustice, judgment, affect and the idea of class. *The British Journal of Sociology*, 63(3), 472–490.

<https://doi.org/10.1111/j.1468-4446.2012.01420.x>

Wacquant, L. (2007). Territorial Stigmatization in the Age of Advanced Marginality. *Thesis Eleven*,

91: 66–77. <https://doi.org/10.1177/0725513607082003>

Wright, E. O. (2009). Understanding class. Toward an Integrated Analytical Approach. *New Left*

Review, 60, 101–116. [Understanding Class. Towards an Integrated Analytical Approach](https://www.aacademica.org/eric_o_wright/Understanding-Class-Towards-an-Integrated-Analytical-Approach)

[\(aacademica.org\)](https://www.aacademica.org/eric_o_wright/Understanding-Class-Towards-an-Integrated-Analytical-Approach)

2. Främlingskap(ande) (ca 400 s)

Ahmed, S. (2010), *Vithetens hegemoni*. Hägersten: Tankekraft (270 s. läses i urval).

Bauman, Z. (2012). *Collateral damage. Social ojämlikhet i en global tidsålder*. Göteborg: Daidalos (202 s. läses i urval).

Fanon, F. (1952/1997). *Svart hud, vita masker*. Göteborg: Daidalos (205 s. läses i urval)

Hall, S. (1997). The Spectacle of the 'other'. I Hall, S. (red.), *Representations. Cultural Representations and Signifying Practices*. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publ. och Open University, s. 223–279.

Said, E. W. (1985). Orientalism reconsidered. *Cultural Critique*, (1), 89–107.
<https://doi.org/10.1177/030639688502700201>

Simmel, G. (1981). Främlingen. I Simmel, G., *Hur är samhället möjligt?* Göteborg: Bokförlaget Korpen, s. 149-155.

Smith, D. E. (1978). K is Mentally Ill' the Anatomy of a Factual Account. *Sociology*, 12 (1), 23-53. <https://doi.org/10.1177/003803857801200103>

Yuval-Davis, N. (2006). Intersectionality and Feminist Politics. *European Journal of Women Studies*, 13 (3), 193-209. <https://doi.org/10.1177/1350506806065752>

3. Teorier om avvikelse och kontroll (ca 400 s)

Becker, H. (1963/2006). *Utanför. Avvikelsens sociologi*. Lund: Arkiv. (läses i urval).

Garland, D. (2023). The Current Crisis of American Criminal Justice: A Structural Analysis. *Annual Review of Criminology*, 6, 43-63. <https://doi.org/10.1146/annurev-criminol-030722-035139>.

Cohen, S. (1985), *Visions of Social Control: Crime, Punishment and Classification* Cambridge: Polity Press (336 s, läses i urval).

Foucault, M. (1982). The Subject and Power. I Foucault, M., *Power* (red. Faubion, James D.), s. 326–348. New York: The New Press (23 s.), eller:
http://www.unisa.edu.au/Global/EASS/HRI/foucault_-_the_subject_and_power.pdf

Goffman, E. (1963). *Behavior in Public Places*, New York: The Free Press. Ch. 14, "The Symptomatic Significance of Situational Improprieties", s. 216–241.

4. Mikrointeraktion och klientskap(ande) (437 s.)

Bruun, M. H., Jakobsen, G. S. & Krøijer, S. (2011). Introduction. The Concern for Sociality—Practicing Equality and Hierarchy in Denmark, *Social Analysis*, 55 (2), 1–19.
<https://doi.org/10.3167/sa.2011.550201>

Emerson, R. M. & Messinger, S. L. (1977). The Micro-Politics of Trouble. *Social Problems*, 25 (2): 121–134. <https://doi.org/10.2307/800289>

Garfinkel, H. (1956). Conditions of successful degradation ceremonies. *American Journal of Sociology*, 61 (5), 420-424. doi/10.1086/221800

Goffman, E. (1961/2004). *Totala institutioner – fyra essäer om anstaltslivets sociala villkor*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Hochschild, A. R. (1979). Emotion Work, Feeling Rules, and Social Structure. *American Journal of Sociology*, 85 (3): 551–575. doi/10.1086/227049

Juhila, K. (2004). Talking Back to Stigmatized Identities. Negotiation of Culturally Dominant Categorizations in Interviews with Shelter Residents. *Qualitative Social Work*, 3 (3): 259–275.
<https://doi.org/10.1177/1473325004045665>

Järvinen, M. (2002). Mötet mellan klient och system. Om forskning i socialt arbete. *Danske sociologi*, 13 (2): 73–84. [Visning af: Mötet mellan klient och system - om forskning i socialt arbete \(cbs.dk\)](#)

McCormack, K. (2009). The location of resistance: Understanding Tactics of resistance in the Welfare Office. *Studies in Law, Politics and Society*, 46, 149–167. [https://doi.org/10.1108/S1059-4337\(2009\)0000046006](https://doi.org/10.1108/S1059-4337(2009)0000046006)

Simmel, G. & Jacobson, C. (1965). The Poor. *Social Problems*, 13 (2): 118–140.
<http://www.jstor.org/stable/798898>

West, C., & Fenstermaker, S. (1995). Doing Difference. *Gender and Society*, 9 (1): 8–37.
<https://doi.org/10.1177/089124395009001002>

Wästerfors, D. (2011). Disputes and Going Concerns. *Journal of Contemporary Ethnography*, 40 (1): 39–70. <https://doi.org/10.1177/0891241610377199>